

Erlend Flaten

Samarbeid mellom skole og hjem

Collaboration between school and home

En kvalitativ studie som belyser kjennetegn og etablering av gode samarbeid mellom skole og hjem.

Bacheloroppgave i Pedagogikk og Elevkunnskap 4 - LGU53002

Veileder: Eli Smeplass

Mai 2019

Erlend Flaten

Samarbeid mellom skole og hjem

Collaboration between school and home

En kvalitativ studie som belyser kjennetegn og etablering av gode samarbeid mellom skole og hjem.

Bacheloroppgave i Pedagogikk og Elevkunnskap 4 - LGU53002
Veileder: Eli Smeplass
Mai 2019

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Institutt for lærerutdanning

Innhold

Sammendrag	1
Abstract	2
1.0 Innledning	3
1.1 Begrunnelse for valg av tema	3
1.2 Problemstilling.....	4
1.3 Avgrensning	4
1.4 Tidligere forskning	4
2.0 Teori	5
2.1 Lover og forskrifter som regulerer foreldresamarbeid	5
2.2 Forståelse av skole-hjem samarbeid	6
2.3 Hva innebærer samarbeidet mellom skole og hjem?	7
2.4 På hvilken måte kan lærere etablere gode skole-hjem skolearbeid?	7
2.5 Hvorfor kan samarbeidet mellom hjem og skole by på utfordringer?.....	9
3.0 Metode	12
3.1 Valg av metode.....	12
3.2 Utvalg av informanter	12
3.3 Gjennomføring av intervju.....	13
3.4 Metodekritikk	13
3.5 Etske betraktninger	14
4.0 Analyse og drøfting med bakgrunn av funn	15
4.1 På hvilken måte kommer lover og forskrifter til syne i skole-hjem samarbeid	15
4.2 Hva kan kjennetegne et godt skole-hjem samarbeid?	16
4.3 Hvilke utfordringer kan oppstå i et skole-hjem samarbeid?.....	18
4.3.1 Foreldrenes holdninger til skolen	18
4.3.2 Foreldrenes ulike forutsetninger og behov ved skolen	19
4.3.3 Maktforholdet i samarbeid.....	21
4.4 På hvilken måte kan læreren tilrettelegge for velfungerende samarbeid?	22
5.0 Konklusjon og avsluttende refleksjon	24
Litteraturliste	26
Vedlegg 1.....	28
Vedlegg 2.....	29
Vedlegg 3.....	30

Sammendrag

Formål og problemstilling: Samarbeidet mellom skole og hjem er noe som de seneste tiårene har kommet i større og større fokus. Temaet er noe som påvirker og engasjerer alle involverte parter, der undersøkelser viser til at både lærere og foreldre er usikre på hva et skole – hjem samarbeid innebærer og flere av lærerne mangler kunnskaper rundt hva samarbeidet omhandler. Derfor er formålet med oppgaven å øke egen bevissthet og kunnskap rundt temaet skole-hjem samarbeid, siden dette har stor påvirkning for elevenes faglige og sosiale utvikling i skolen. Problemstillingen har jeg valgt å formulere slik: *Hva kan kjennetegne gode skole – hjem samarbeid, og på hvilken måte kan lærere tilrettelegge for velfungerende samarbeid?*

Teori: I teoridelen har jeg tatt utgangspunkt i lover og forskrifter som regulerer foreldresamarbeidet, Urie Bronfenbrenners utviklingsøkologiske modell og hvordan denne påvirker skole – hjem samarbeid, i tillegg har jeg også tatt utgangspunkt i Thomas Nordahl og May Britt Drugli sine forskningsarbeid knyttet til temaet skole – hjem samarbeid og sett på hva som innebærer i samarbeidet og hvilke utfordringer som kan oppstå.

Metode: I denne studien ble det gjennomført tre kvalitative intervjuer av to kontaktlærere og en foresatt fra en og samme skole i Trøndelag. De to kontaktlærerne har ulike erfaring i yrket, der bakgrunnen for dette utvalget blir begrunnet i teksten.

Analyse: Studiens funn viser til at kjennetegn ved gode skole-hjem samarbeid viser til viktigheten av å etablere samarbeid som er basert på et gjensidig samspill, der det skapes felles mål og kjøreregler for eleven. Gjennom det gjensidige samspillet må både foreldre få innsikt og medvirkning i det som skjer i hjemmet, og skolen må få innsikt i det som skjer hjemme hos eleven. Det er viktig at foreldrene viser til gode holdninger, engasjement og støtte til skolen, noe som er avgjørende for hvordan elevens holdninger til skolen er. Likevel finnes det flere måter å etablere gode skole-hjem samarbeid på, siden dette ofte er basert på de subjektive oppfatningene til hver enkelt.

Purpose and thesis question: The collaboration between the school and the home is has received continuously increased attention in recent decades. The topic affects and engages all involved parties, surveys indicate that both teachers and parents are uncertain of what a school-home collaboration entails and several of the teachers lack knowledge about this collaboration. Therefore, the purpose of this thesis is to increase own awareness and knowledge about the topic of school-home collaboration, because this has a great influence on the pupil's academic and social development in school. I have defined the thesis question to be: *What characterizes good school-home collaboration, and in what way can teachers facilitate well-functioning collaborations?*

Theory: I have based the theoretical part on laws and regulations that are relevant for the collaboration between schools and parents, Urie Bronfenbrenner's ecological systems theory and how this affects school-home collaboration, in addition, I have also taken basis in Thomas Nordahl and May Britt Drugli's research related to the topic school-home collaboration and looked at what the collaboration should include and what challenges can occur.

Method: To examine the thesis question three qualitative interviews were conducted with two teachers and one parent from a school in Trøndelag. The two teachers have different experience in the profession, the selection is justified in the thesis.

Analysis: The study shows that the characteristics of good school-home collaboration point to the importance of establishing cooperation that is based on mutual interaction, in which common objectives and ground rules are created for the pupil. Through mutual interaction, parents must have insight and participation into what is happening in school, and the school must have insight into what is happening with the pupil at home. It is important that parents show good attitudes, involvement and support to the school, which is crucial for how the pupil's attitudes towards the school are. Still, there are several ways to establish good school-home collaboration, as this often is based on the subjective perceptions of each individual.

1.0 Innledning

Det at man har et godt og konstruktivt samarbeid mellom hjem og skole er viktig for å fremme barn og unges læring og utvikling. Med dette menes at en gjensidig tillitsfull relasjon der foreldresamarbeidet fungerer vil være med på å danne en støttende, veiledende og oppmuntrende relasjon mellom både lærere, foreldre og elever (Lassen & Breilid, 2012). Betydningen av hjemmets holdninger til skole har stor påvirkningskraft for elevenes engasjement og skoleinnsats. I skolen møter man på et stort elevmangfold der elever har ulike forutsetninger og behov, dette gjelder også foreldre og foresatte. Dette er med på at foreldremangfoldet møter skolen med ulike behov, med forventninger og meninger om skolens mål og praksis. Noe som igjen er med på å skape spenninger som kan være krevende for skolen å håndtere. I Stortingsmelding nr. 31 – *Kvalitet i skolen, punkt 3.1.6* kan vi se at via en undersøkelse av skole-hjem samarbeid ved ungdomsskoler viser at både lærere og foreldre ofte er usikre på hva et skole-hjem samarbeid innebærer, der i tillegg flere lærere mangler kunnskaper om hva samarbeidet handler om og foreldre er usikre på hvor mye de bør involvere seg (Kunnskapsdepartementet, 2008). I denne oppgaven har jeg tatt utgangspunkt i disse temaene, der hovedhensikten er å sette seg dypere inn i hva som kan kjennetegne et godt skole-hjem samarbeid, og på hvilken måte lærere kan tilrettelegge for et velfungerende samarbeid. Forhåpentligvis vil denne oppgaven være til stor hjelp når man kommer ut i læreryrket, der man tidlig kan håndtere samarbeid med hjemmet på en god måte.

1.1 Begrunnelse for valg av tema

Ifølge Utdanningsdirektoratet (2016) er et godt samarbeid mellom skolen og hjemmet svært viktig for å bidra til gode læringsvilkår for hver enkelt elev, og være med på å skape gode læringsmiljø for alle på skolen. Foreldre har en sentral rolle med å støtte opp under barns utvikling og læring på skolen. Derfor er det viktig å involvere foreldre og sørge for at samarbeidet mellom skole og hjem fungerer best mulig for alle parter, der samarbeidet skal være preget av et gjensidig ansvar. Dette har jeg også hørt mye om gjennom min utdanning der det påpekes at et godt foreldresamarbeid har mye å si for elevenes skolehverdag, både faglig og sosialt. Vi får god kontakt med lærere og elever gjennom praksiserfaringene, men en viktig faktor som vi derimot ikke mye er nettopp samarbeidet med hjemmet og de foresatte. Dette er et tema som jeg selv synes er spennende, og særdeles viktig for mitt videre arbeid i grunnskolen. Som nevnt i innledningen viser også forskning til at flere lærere og foreldre ofte har mangler kunnskaper rundt hva skole-hjem samarbeid omhandler og ettersom jeg har lite erfaringer rundt dette teamet fra før, håper jeg at denne oppgaven vil være til stor hjelp den

dagen man kommer ut i jobb som lærer. Derfor ønsker jeg å få et dypere innblikk hvilken betydning foreldresamarbeid har å si, og hvordan man kan etablere et velfungerende samarbeid med hjemmet, der eleven kan få en skolehverdag med positive opplevelser.

1.2 Problemstilling

Min problemstilling er der derfor slik: *Hva kan kjennetegne et godt skole-hjem samarbeid, og på hvilken måte kan lærere legge til rette for et velfungerende samarbeid?*

1.3 Avgrensning

I denne oppgaven vil jeg ta utgangspunkt i elever, foreldre og lærere ved ungdomsskolen, og hvordan samarbeid fungerer på dette stadiet av utdanningsløpet. Oppgaven vil videre se på hva som kan kjennetegne gode samarbeid mellom skolen og hjemmet og belyse eksempler på dette. I tillegg vil man se på hvordan læreren jobber mot å tilrettelegge for gode og velfungerende samarbeid, der det også kan oppstå utfordringer.

1.4 Tidligere forskning

Man skal ikke veldig langt tilbake i tid der skole og hjem ofte ble betraktet som to atskilte forhold, hvor familien og skolen hadde ulike ansvarsområder knyttet til barnet. Skolen skulle ha et ansvar rundt det som skjedde på skolen og i form av det faglige, mens familien hadde et ansvar for barnets oppdragelse og utvikling. Foreldrenes medvirkning i skolens oppgaver var nesten totalt utelukket, og læreren ble sett på som en ekspert på alt av det barnet gjorde på skolen (Larssen & Breilid, 2012). Etter en endring av skolereformene som ble gjennomført av norske skolemyndigheter i form av for eksempel Mønsterplanen (1987) og Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen (1996) åpnet det norske skolesystemet for større foreldreinnflytelse (Larssen & Breilid, 2012). Disse endringene kan vi se kommer sterkt til syne i dagens opplæringslov og forskrifter, noe som jeg kommer tilbake til i teoridelen. Med denne endringen kom det flere forskningsfelt på området, der man tydelig kan se hvilken positiv betydning et godt samarbeid mellom skolen og hjemmet vil ha for eleven, både når det gjelder det faglige og sosiale. Flere stortingsmeldinger har gjennomført undersøkelser og forskninger rundt temaet, der man tydelig ser at det blir lagt stor vekt på dette området. Man finner også flere forskningsstudier, samt nyere litteratur rundt dette temaet. Spesielt vil jeg trekke frem Thomas Nordahl og May Britt Drugli (2016) som sentrale personer rundt forskningen, der mye av min teori vil knytte seg opp mot deres studie som omhandler skole-hjem samarbeid.

2.0 Teori

I denne delen av oppgaven vil det bli presentert relevant teori som skal være med på å legge grunnlaget for analysen og drøftingen senere i oppgaven. For det første vil jeg presentere de lovene og retningslinjene som både lærere og foreldre har og som er med på å styre foreldresamarbeidet. Videre vil det bli tatt utgangspunkt i Urie Bronfenbrenners utviklingsøkologiske modell, der denne modellen viser til påvirkningsprosessen mellom forholdet i samarbeidet. For å forsterke analysen rundt min problemstilling vil jeg bruke mye av Nordahl (2007 & 2016) og Drugli (1998 & 2016) sin forskning rundt dette temaet, samt annen relevant litteratur og stortingsmeldinger som har direkte innvirkning for samarbeidet mellom skole og hjem.

2.1 Lover og forskrifter som regulerer foreldresamarbeid

Lover og forskrifter som regulerer foreldresamarbeid omhandler ikke selve teorien rundt temaet, men den er helt grunnleggende for hvordan dette håndteres i skolen. Derfor vil det være hensiktsmessig å gå dypere inn i hva som står i forskriften, og hvilke plikter og retningslinjer man har som både lærer og foresatt når det kommer til skole-hjem samarbeid.

Forskriftene til opplæringsloven regulerer og konkretiserer ulike forhold som omhandler blant annet grunnskolen. Forskriften inneholder et eget kapittel, kapittel 20, som regulerer foreldresamarbeidet i grunnskolen og i videregående opplæring. Formålet med foreldresamarbeid utdypes i kapitlets paragraf 20-1, der det står følgende: *“Skolen skal sørge for samarbeid med heimen, jf. opplæringslova § 1-1 og § 13-3d. Foreldresamarbeid skal ha eleven i fokus og bidra til eleven sin faglege og sosiale utvikling. Eit godt foreldresamarbeid er ein viktig ressurs for skolen for å styrkje utviklinga av gode læringsmiljø og skape læringsresultat som mellom anna fører til at fleire fullfører vidaregåande opplæring”*

(Opplæringslova, 2010). Videre i paragraf 20-3 – *Foreldresamarbeid i grunnskolen* der det omtales at skolen har ansvar for å etablere og gjennomføre samarbeid med foreldre.

Samarbeidet skal gjennomføres jevnlig gjennom skoleåret. Dette skal skje både gjennom foreldremøte i starten av hvert opplæringsår, der foreldrene informeres om skolen, innholdet i opplæringen, medvirkning, rutiner og annen relevant informasjon. Foreldrene har også rett til samtaler to ganger i året med kontaktlærer, der ansvaret på å gjennomføre disse samtalene ligger på læreren. Her skal samtalen klargjøre hvordan eleven, skolen og foreldrene skal samarbeide for å legge til rette for læring og utvikling til eleven (Opplæringslova, 2010).

I den overordne delen av læreplanverket i punkt 3.3 - *Samarbeid mellom hjem og skole*, der det blir beskrevet at *“god kommunikasjon mellom hjem og skole bidrar positivt til skolens*

arbeid med læringsmiljøet og til elevenes oppvekstmiljø'' (Utdanningsdirektoratet, 2018). På denne måten kan et velfungerende samarbeid være vesentlig for barn og ungdoms utvikling, læring og trivsel gjennom skolegangen, og som er med på å skape et best mulig potensial for deres voksenliv. Dette er med på å bevise viktigheten rundt at både foreldre og lærere har forståelse og kompetanse som er med å bidra til at samarbeid blir best mulig for barnets beste (Breilid og Larssen, 2012). Her omfatter blant annet hva som innebærer i samarbeidet mellom skole og hjem, utfordringer rundt samarbeidet og hvordan lærere kan etablere et velfungerende samarbeid med hjemmet.

2.2 Forståelse av skole-hjem samarbeid

Urie Bronfenbrenners (1978) utviklingsøkologiske teori forklarer utvikling og vekst med gjensidige påvirkningsprosesser mellom individ og miljø. Påvirkningsprosessen foregår gjensidig ettersom både miljø og individ påvirker hverandre. Konkret beskriver den utviklingsøkologiske modellen til Bronfenbrenner hvordan sosiale interaksjoner blir formet av gjensidig samhandling mellom fire samfunnssystemer, omtalt som mikro-, meso-, ekso- og makrosystemene (Bronfenbrenner, 1979). Denne modellen tar utgangspunkt i at barn og unges utvikling er påvirket av et gjensidig samspill mellom en rekke faktorer på ulike nivå over tid. Disse faktorene dreier seg blant annet om eleven, foreldrene, læreren, skolen og samfunnet, som har direkte innvirkning på skole-hjem samarbeid, der disse faktorene i samspill med andre har en sentral betydning for barnets utvikling. Skole-hjem samarbeidet blir av Bronfenbrenner beskrevet som et 'mesosystem', der man ser et bånd og samspill mellom barnets ulike utviklingsarena. Når et velfungerende samarbeid mellom hjem og skole blir tilfredsstillende, er dette med å bidra til å skape sammenheng og helhet i elevenes liv. Dette er med på å gi elevene en forståelse av at det som skjer i skolen, henger sammen med livet hjemme i familien og motsatt. Derfor har foreldrenes engasjement og holdning til skolen stor betydning for hvordan barn og unge håndterer og drar nytte av det som skjer i skolen (Carlisle, Stanley & Kemple, 2005, gjengitt i Drugli & Nordahl, 2016). I analysen vil jeg ta utgangspunkt i denne teorien i flere anledninger, der den viser til viktigheten av å skape gjensidige samspill mellom de ulike systemene som er med på å skape sammenheng og helhet i barnas hverdag. Når det oppstår utfordringer i samarbeidet kan dette skyldes ubalansen som skapes mellom de ulike systemene, noe som jeg vil vise til senere i teksten.

2.3 Hva innebærer samarbeidet mellom skole og hjem?

Som nevnt i innledningen kan vi se i Stortingsmelding nr. 31 – *Kvalitet i skolen, punkt 3.1.6* at via en undersøkelse av hjem-skole-samarbeid ved ungdomsskoler viser at både lærere og foreldre ofte er usikre på hva et hjem-skole-samarbeid innebærer, hvilken ansvarfordeling skole og hjem skal ha, hva det konkret innebærer å skape rom for foreldreinvolvering og hva som ligger i det å være involvert i barnas utdanning. Videre kan vi se at flere lærere ikke har kunnskap for hvordan de skal gå frem for å etablere et godt samarbeid, og foreldre er usikre på hvor mye de bør involvere seg (Kunnskapsdepartementet, 2008). Derfor er det hensiktsmessig å se på hva et skole-hjem samarbeid innebærer.

Nordahl (2007) opererer ut fra opplæringsloven og læreplanverket med tre ulike nivåer for samarbeid mellom skole og hjem. Disse nivåene er *informasjon, dialog og drøftinger* og *medvirkning og medbestemmelse*. Det laveste nivået er *informasjon*. Dette dreier seg om utveksling av gjensidige informasjon fra skolen til hjemmet og fra foreldre til skolen. Dette handler om hvordan lærere orienterer om opplæringen foregår på skolen og hvordan elevene klarer seg. Motsatt vil foreldre gi informasjon om både hvordan barnet opplever skolen og spesielle forhold som angår hjemmesituasjonen (Nordahl, 2007, s.29). Det neste nivået er *dialog og drøftinger*. Dette nivået innebærer kommunikasjon som omhandler elevene, undervisningen, læringsmiljøet og utviklingen av skolen mellom foreldre og lærere. Dialogen skal være basert på et åpent klima av begge parter, der synspunkter og oppfatninger kan komme frem. *Medvirkning og medbestemmelse* er det høyeste nivået i samarbeid, og innebærer at både skolen og foresatte skal ha påvirkning på beslutninger som blir tatt. Dette menes med at skole og hjem fatter beslutninger sammen, der det skal være et reelt samarbeid med konsekvenser for begge parter (Nordahl, 2007, s.29).

2.4 På hvilken måte kan lærere etablere gode skole-hjem skolearbeid?

Foreldre og den profesjonelle bør i et fellesskap ta ansvar for barnet, der de bidrar til et hensiktsmessig samarbeid med hverandre. Hvor omfattende samarbeidet skal være må baseres på behovet, der det i noen tilfeller er tilstrekkelig med utveksling av informasjon, mens i andre tilfeller vil det kreves at man inngår et tett og nært forhold. Likevel er det flere faktorer som påvirker utviklingen og kvaliteten av samarbeidsforholdet, som kjennetegner gode og velfungerende skole-hjem samarbeid (Drugli og Lichtwarck, 1998). Det er likevel viktig å ta utgangspunkt i det Nordahl (2007) påpeker at det sjelden brukes entydige innholdsmessige kriterier for hva et kvalitativt godt samarbeid innebærer. Det vurderes heller på hva de subjektive oppfatningene er, og er ikke basert på en forståelse på hva som kjennetegner et

godt samarbeid, og hva som er nødvendig på å etablere et slikt samarbeid. Med dette menes at om samarbeid mellom hjem og skole skal forstås, er det behov for andre beskrivelser av og kriterier for samarbeidet enn at det er godt eller dårlig. Samarbeid er vi avhengige av i mange situasjoner i dagens samfunn, og det er ikke bare i skole-hjem det byr på utfordringer. Likevel kan man ut ifra teorien si noe om kvaliteten på samarbeidet som er basert på kriterier. Disse kriteriene dreier seg blant annet om fordeling av makten mellom partene, felles mål, forpliktelser, beslutninger og medbestemmelse, samt tillit og gjensidighet (Nordahl, 2007). Med utgangspunkt i dette vil jeg vise til noen kriterier som er viktig å ta hensyn til når gode samarbeid skal dannes. Selv mener jeg at disse kriteriene er viktig å ta hensyn til når man skal etablere et godt samarbeid, uansett hvilke subjektive oppfatninger hvert enkelt individ har.

Nordahl (2007) beskriver fire kriterier som kan anvendes for å både analysere og forbedre samarbeidet mellom skole og hjem. Det første punktet er *formalisering*, som omhandler i hvilken grad det er formelle regler for samarbeidet. Et godt formalisert samarbeid vil ha regler for når det skal tas kontakt, på hvilken måte og hva henvendelsene skal omhandle. I St. Meld 22 – *Motivasjon – Mestring – Muligheter* kan vi se at i de seneste årene har utviklingen av IKT og teknologi vært sentral for å styrke samarbeidet og dialogen imellom hjem og skole. Digitale læringsplattformer benyttes til å kommunisere med foreldre om elevens læringsarbeid. Her får foreldre informasjon om for eksempel arbeidsplaner, elevenes individuelle planer, kompetansemål, mål og fremdrift i fag. I tillegg benyttes digitale læringsplattformer i økende grad til å kommunisere med hjemmet. Det er også viktig for skolen å ta hensyn til at noen foreldre kan ha begrenset med digitale ferdigheter, som gjør det vanskeligere å opprettholde en god kommunikasjon (Kunnskapsdepartementet, 2011)

Felles mål er et annet viktig punkt som kan være avgjørende for kvaliteten på samarbeidet. I et godt samarbeid mellom hjem og skole vil begge parter ha entydige felles mål for opplæringen og barnas læring og utvikling, og de vil ha en enighet for hva som skal gjøres for hvordan hver enkelt kan realisere disse målene. Her kan man tydelig se at medvirkning og god dialog kommer til syne, noe som ble nevnt tidligere i teksten. Dette er med på å bidra til å skape en tydeligere helhet og sammenheng i elevenes liv, der elevene får en forståelse av at det som skjer i skolen, henger sammen med livet hjemme i familien. Dette kan viderekobles til *forpliktelser* som omhandler i hvilken grad enighet og avtaler mellom to parter blir fulgt opp i det daglige. Det siste punktet er *felles beslutninger og autonomi* som i bunn og grunn handler om at samarbeid skal gjøres med enighet med andre og i dette tilfellet skal avgjørelser og beslutninger gjøres i en felles prosess med lærer, foreldre og elev. Derfor må skolen og

lærerne være bevisst på i hvilken grad de skal gi avkall på autonomi og på hvilke områder i skolen foreldre skal få en reel medvirkning (Nordahl, 2007).

Som Drugli og Lichtwarck (1998) påpeker må *tillit* være et minimum mellom foreldre og læreren om et samarbeid skal etableres. Tillit kan fungere som et "lim" i samarbeidet, der man er med på å bygge bro mellom ulikheter og gjøre dialog mulig. Det som er avgjørende for læreren er måten man møter foreldrene på, noe som gir rom for om foreldrene vil åpne eller ikke for et forhold preget av tillit. Med dette menes at de egenskapene og kunnskapene man sitter inne med som den profesjonelle aktøren i møtet med foreldre er med på å avgjøre hvorvidt den gjensidige tilliten skapes (Drugli og Lichtwarck, 1998, s.71). Tillit er en strategi det spesielt er viktig å ta høyde for når foreldrene har dårlige skoleerfaringer, og tar med disse inn i samarbeidet med læreren og skolen. Da er tillit en viktig byggestein fra bunnen av, der læreren for eksempel viser til interesse for å anerkjenne det foreldrene formidler (Drugli & Nordahl, 2016)

Gjennom god praksis for foreldresamarbeid fremmer Desforges og Abouchaar (2003) for fire elementer som er hensiktsmessige når det gjelder etablering av gode samarbeid. Dette handler om å ha strategier for å engasjere foreldre, man tar utgangspunkt i at elever og familier har ulike forutsetning og behov, fanger opp og verdsetter foreldrenes bidrag i elevenes læringsprosess, der alle foreldrene må gis en stemme og bli hørt (Desforges & Abouchar, 2003, gjengitt i Drugli & Nordahl, 2016).

2.5 Hvorfor kan samarbeidet mellom hjem og skole by på utfordringer?

Noen ganger blir samarbeidsforholdet mellom foreldre og skole utfordret. Et dilemma er at samarbeidet mellom hjem og skole fungerer dårligst for de elevene som av ulike årsaker strever med å tilpasse seg skolens krav og utfordringer. Eksempler på dette er atferdsvansker eller faglige vansker, eventuelt faktorer som er knyttet til familien. Derfor er det ekstra viktig at skolen jobber mot å etablere et positivt samarbeid, der blant annet lærere får den støtten de trenger for å mestre utfordringer som kan oppstå i samarbeidsrelasjonen med foreldrene (Drugli & Nordahl, 2016). Denne delen vil gå dypere inn på hva som kan forårsake disse problemene, der man kan tydelig se at når det oppstår ubalanse i samspillet mellom komponenter i en eller flere økologiske delsystemer i Bronfenbrenners utviklingsøkologiske teori.

Foreldrenes utdanningsnivå

Ifølge forskning og undersøkelser har det i en lengre periode vært sosiale forskjeller i den norske skolen. Et av disse forskjellene skyldes at det er klare sammenhenger mellom foreldrenes utdanningsnivå og barnas skolefaglige prestasjon. Dette betyr at barn av foreldre med høyt utdanningsnivå har en større sannsynlighet for å prestere godt i skolen enn barn av foreldre med et lavt utdanningsnivå, dette har i tillegg forsterket seg siden 1990-tallet. Denne utviklingen har flere forklaringer, men i de fleste tilfeller blir det pekt på at arbeidsmåtene i skolen har gitt fordeler til barn av foreldre med høyt utdanningsnivå (Kunnskapsdepartementet, 2011). Dette er selvsagt noe som er mulig forbedre, og ifølge forskning vil en avgjørende betydning være at alle foreldre involverer seg tilnærmedesvis like mye i egne barns skolegang. Dette i form av støtte, engasjement og holdninger til barnets skolegang. Lærere og skoleledere kan også i langt større grad reflektere over og endre på de verdier og normer de formidler i skolen slik at de i større grad er i samsvar med mangfoldet av elever og foreldre. Det er i tillegg ikke kun den faglige forskjellen som kommer frem, man kan også ut ifra forskning se at barn med foreldre som har et lavt utdanningsnivå viser mer problematferd enn barn med foreldre av et høyt utdanningsnivå. Dette kan viderekobles med at lærere også har en tendens til å vurdere den sosiale kompetansen til barn av foreldre med høyt utdanningsnivå som mer positiv enn den sosiale kompetansen til barn med foreldre med et lavt utdanningsnivå. Selvsagt har ikke dette noe med barna å gjøre, men man kan se at det er større likhet i verdier og normer i oppdragelsen i skolen og hos foreldre med et høyt utdanningsnivå. Noe som vil si at barna av denne foreldregruppen muligens vil ha større fordeler tilknyttet atferd og sosial læring i skolen (Nordahl, 2007, s.45). Dette kan man se sammenhenger på ved foreldrenes holdninger til skole, noe som har stor påvirkningskraft for hvordan elevenes holdninger er.

Foreldres holdninger til skole

En viktig del av samarbeidet mellom hjem og skole er den daglige interessen for og støtten til barnas skolegang som foregår i hjemmet, dette blir også kalt det kontaktløse samarbeidet. Grunnen til dette er at samarbeidet er svært lite synlig for skolen og læreren fordi dette foregår på en arena der lærerne ikke er til stede (Nordahl, 2007). I Stortingsmelding 31 – *Kvalitet i skolen*, omtales viktigheten av foreldreinvolvering. Her kan man se at forskning viser til at foreldre som støtter elevenes læring og som fremmer positive holdninger til skolen, bidrar positivt til sitt barns faglige og sosiale utvikling. Det er av avgjørende betydning at skolen og hjemmet er bevisst på sine oppgaver, der en forutsetning er at begge partene

kommuniserer tydelig slik at skolen og de foresattes forventninger blir avklart og at det ikke oppstår misforståelser (Det kongelige kunnskapsdepartementet, 2008, s.79). Ved gode samarbeid og gode holdninger av foreldrene er dette med på å skape en sammenheng og helhet i elevenes liv. Der de får en forståelse av at det som skjer i skolen, henger sammen med livet hjemme i familien og det blir tydeliggjort at det som skjer på skolen får de stor nytte av i dagliglivet. Nordahl (2007, s.39) påpeker imidlertid at alle foreldre har gode forutsetninger for å kunne medvirke i skolen. Selv om flere lærere mener at foreldre ikke har forutsetning til å ha medvirkning innenfor flere av disse oppgavene. Derfor vil dette være med på å skape problemer i samarbeidsrelasjoner, der enkelte lærere mener at noen foreldre er inkompetente og ikke har forutsetning til å medvirke i skolens praksis.

Maktforholdet i samarbeidet

Maktproblematikken i samarbeidet mellom hjem og skole er ofte et problem. Dette dreier seg mye om at alle foreldre, uavhengig av erfaringer fra samarbeidet med skolen har klare oppfatninger om hvem som er i besittelse av makt. Her kommer det tydelig frem at foreldrene har en følelse at skolen og lærerne har stor makt, og de bruker makten til å bestemme på en rekke områder. Gjennom lærerens profesjon tildeles de mye makt av foreldrene, og flere foreldre uttrykker at lærerne "vet best uansett". Dette dreier seg om den institusjonelle makten, som menes med at makten ligger i skolen og hos dem som arbeider der. Dermed kan det oppstå utfordringer når foreldrene ikke får medvirkning i diverse forhold på skolen, noe som vil si at lærerne og skolen bruker den institusjonelle makten for å beskytte seg selv og forsterke sin posisjon (Drugli & Nordahl, 2016).

3.0 Metode

I dette kapittelet skal metoden presenteres. Metodekapittelet tar for seg den metodiske fremgangsmåten fra valg av vitenskapsteoretiske og metodiske tilnærming til forberedelser, gjennomføring og etterarbeid av forskningen. Det vil også bli reflektert beslutninger som er tatt og dermed sikre troverdigheten i forskningen (Tjora, 2017).

3.1 Valg av metode

Ved en gjennomføring av et forskningsprosjekt handler det i stor grad om at valgene man tar må være hensiktsmessige. Hvilken metode man velger å benytte seg av er essensielt for hvordan man klarer å belyse problemstillingen, og vil ha innvirkning på funnene i prosjektet. Fokuset i oppgavens problemstilling er hva som kan kjennetegne et godt skole-hjem samarbeid, og på hvilken måte lærere tilrettelegger for at samarbeidet skal være velfungerende. På bakgrunn av min problemstilling har jeg valgt en kvalitativ metode, der jeg i større grad kan få fyldigere og mer detaljerte beskrivelser i forhold til mitt tema. Ved å gjennomføre et kvalitativt intervju vil man tydeligere få frem informantens erfaringer og oppfatninger, der man kan få frem historier om hendelser og situasjoner rundt teamet skole-hjem samarbeid både fra lærerens og foreldrenes perspektiver (Christoffersen & Johannessen, 2012).

3.2 Utvalg av informanter

Ved å benytte en kvalitativ metode, er målet å komme tettere innpå personer i den målgruppen vi er interessert i å vite noe om. Som beskrevet tidligere er hensikten med kvalitative intervjuer en mer fyldigere beskrivelse rundt spørsmål og temaer, sånn at man kan belyse flere sider av problemstillingen (Christoffersen, Tufte & Johannessen, 2016). Derfor er det viktig å ta et utvalg informanter som er relevante og interessante ut ifra det forskningen baseres på. Det som er viktig å tenke på når man gjennomfører kvalitativt forskningsarbeid, er at man forsøker å få så mye informasjon om et begrenset antall informanter. Likevel må utvalget være stort nok til å være med på å belyse problemstillingen. En utfordring ved dette er tid og ressurser til forskningsarbeidet, noe som er med på at utvalget informanter må begrenses til et minimum (Christoffersen, Tufte & Johannessen, 2016). Derfor har jeg med utgangspunkt i mitt tema valgt ut tre intervjuobjekter som er sentrale i min forskning og problemstilling. Utvalget består av to kontaktlærere og en foresatt ved en ungdomsskole i Trøndelag. De to kontaktlærerne har ulike erfaringer i læreryrket, der den ene har 15-års erfaring i yrket, mens den andre er nyutdannet og har jobbet to år som lærer. Grunnen til at jeg ønsket å intervju to lærere med ulik erfaring er å høre hvordan de på ulike måter jobber

mot å etablere gode foreldresamarbeid, samt at som snart nyutdannet lærer kan man få kunnskaper fra lærere med ulike erfaringer i yrket. Selvsagt var det også bevisst å velge ut to kontaktlærere, som har en tettere kontakt med foreldre. Både når det gjelder den daglige kontakten, foreldremøter og utviklingssamtaler. Den foresatte har gode holdninger til skolen, og har et velfungerende samarbeid med skolen. Grunnen til at denne foresatte ble valgt var på bakgrunn av et ønske om å delta i forskningsprosjektet. Det var spesielt vanskelig å få til et møte/intervju med foreldre som hadde et dårligere forhold til skolen eller samarbeidet, og derfor har oppgaven blitt vinklet som den er.

3.3 Gjennomføring av intervju

For å svare på problemstillingen min har jeg valgt å intervju enkeltindivider, der de har blitt intervjuet i en såkalt en-til-en situasjon. Som Christoffersen, Tufte og Johannessen (2016, s.146) påpeker vil man få en fyldigere og mer detaljerte beskrivelser av informantens forståelser, følelser, erfaringer, oppfatninger, meninger, holdninger og refleksjoner rundt temaet i en sånn sammensetning. På en annen side er temaet ganske intimt og personlig, noe som kan være med å påvirke informantenes svar om man f.eks. hadde intervjuet foresatte og kontaktlærer i et gruppeintervjuet. Selve intervjuet var et semistrukturert intervju, der en intervjuguide (vedlegg 1 og 2) var satt som utgangspunkt på forhånd. Likevel ble intervjuet strukturert på en måte der spørsmål og rekkefølge varierte, der det var rom for oppfølgingsspørsmål og større refleksjoner rundt enkelte temaer (Christoffersen & Johannessen, 2012, s.79). På bakgrunn av de nye retningslinjene rundt gjennomføringen av kvalitative intervjuer, fikk jeg med meg en skribent som skulle gjøre kvaliteten på intervjuet bedre, der jeg kunne sette alt fokus på informantenes svar og komme med gode oppfølgingsspørsmål.

3.4 Metodekritikk

Innenfor kvalitativ forskning er graden av kvalitet og gyldigheten to viktige kriterier å ta utgangspunkt i. Innenfor dette er et grunnleggende spørsmål i all forskning hvor pålitelig dataen er. Reliabilitet kan knyttes til spørsmålet om *troverdigheten*, som omhandler hvorvidt man kan stole på at forskningsarbeidet i studien er utført på en god måte. Dette omfatter hvilke data som brukes, måten den er samlet inn på og hvordan de er bearbeidet (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 23). For å sørge for å ha best mulig pålitelighet, forutsetter det at man har gjort ett grundig arbeid i utformingen av intervjuet (Postholm & Jacobsen, 2012, s.129). Med utgangspunkt i meg selv kan jeg for eksempel si at som relativt uerfaren forsker, er det ikke sikkert at svarene som jeg fikk av informantene ville vært de

samme dersom en erfaren og anerkjent forsker hadde stilt de samme spørsmålene (Kvale & Brinkmann, 2015) Dette temaet baseres også mye på den subjektive følelsen for hvert enkelt individ, og hvordan de tolker de ulike spørsmålene samt erfaringene de har med skole-hjem samarbeid. Reliabiliteten blir i for seg styrket når man gjennomfører flere intervjuer med lærere, der man kan få like svar på det man ønsker undersøke. Likevel vil det også være relevant å se på noen motsetninger for hva lærerne tolker som ulikt ved spørsmålene, noe som får frem den subjektive meningen av skole-hjem samarbeid. Noe som er med på å svekke reliabiliteten er antall utvalgte informanter. Det at man kun får et perspektiv fra en foresatt kan være med på å gi begrenset med troverdighet til hvordan hjemmet tolker samarbeidet, og deres formeninger rundt dette temaet. Derfor vil det være nødvendig for min egen del å bruke teorien i litt større grad om hva som tolkes rundt hjemmet sine meninger rundt samarbeidet med skolen.

Validitet dreier seg om sammenhengen mellom det som skal undersøkes og dataene man innhenter (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 24). Det som måles, må ha relevans og være gyldig for det problemet som undersøkes. For å sikre dette krever det at intervjuet har tydelig sammenheng mellom tema, problemstilling, spørsmål og svar (Kvale & Brinkmann, 2015). I min oppgave var det derfor relevant å velge ut intervjuobjekter som har kunnskap og erfaringer om det som skal forskes på. Derfor kan man si at som kontaktlærer har man mye kontakt med foreldre og hjemmet, og som er med på å styrke gyldigheten i datainnsamlingen. Likevel kan den ene lærerens mangel på erfaring være med på å forminske denne gyldigheten, i forhold til en lærer som har større og bredere erfaring rundt emnet. På en annen side var det relevant for min egen del å intervju en nyutdannet lærer, siden mye av bakgrunnen for valg av tema er basert på å ta lærdom i hvordan man skal håndtere skole-hjem samarbeid, og derfor er det hensiktsmessig for min egen del å høre hvordan en nyutdannet lærer håndterer dette.

3.5 Etiske betraktninger

I en forskningsbasert oppgave er det svært viktig som forsker å følge de etiske prinsippene og retningslinjene som er pålagt. Derfor er det viktig som forsker å ivareta forskningsetiske prinsipper, som dreier seg om informantenes rett til selvbestemmelse og autonomi, forskerens plikt til å respektere informantens privatliv og ansvar for å unngå skade (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 47). Ved å ta hensyn til dette ble informantene tidlig oppmerksomme på at de selv får bestemme over egen deltakelse, der de når som helst kunne trekke seg og all informasjon som ble samlet inn er taushetsbelagt og presenteres i anonymisert form. Dette ble presentert i et samtykkeskjema (vedlegg 3) som informantene fikk i forkant av intervjuene,

her ble de informert om min forskning, tema og deres forpliktelser og rettigheter. I analysen og drøftingsdelen vil informantene bli anonymisert i form av lærer 1 (L1) og lærer 2 (L2), og den foresatte vil få navnet F1.

4.0 Analyse og drøfting med bakgrunn av funn

Skole-hjem samarbeid er som teoridelen viser en kompleks side av det å være lærer. Mange hensyn skal tas og flere aktørers perspektiv belyses best mulig, for så og ideelt sett komme fram til felles beslutninger om veien videre. Det å skulle drøfte alle svarene til informantene er ikke mulig grunnet oppgavens restriksjoner i omfang, derfor er det hensiktsmessig å ta for seg de viktigste funnene fra datainnsamlingen. Strukturen i denne delen av oppgaven er derfor gruppert i kategorier, der det er et kombinert valg av resultat og drøfting, Underkapitlene vil bli drøftet med relevant teori, der jeg tilslutt vil se på funnene og konkludere dette opp mot min problemstilling: *Hva som kan kjennetegne et godt skole-hjem samarbeid, og på hvilken måte kan læreren legge til rette for et velfungerende samarbeid*

4.1 På hvilken måte kommer lover og forskrifter til syne i skole-hjem samarbeid?

Som nevnt i teoridelen handler skole – hjem samarbeid i stor grad om hvilke plikter og retningslinjer man har som lærer og foresatt innenfor dette området. Ved mine intervju kommer disse forskriftene indirekte frem i flere av svarene:

L1: *“Tilrettelegge ved å bruke de utviklingssamtalene, og møtearena for å treffe foreldre. Bruke og oppfordre foreldre til engasjement rundt skolen ved foreldremøte, spesielt viktig er første foreldremøte i 8. trinn”*.

L2: *“Ved foreldremøte er det viktig at skole, både ledelse og lærere er tydelige på forventningene til elevene, og hva som er ønsket ved skolen”*.

F1: *“Utviklingssamtalen er de møtene man får mest tilbakemeldinger og oppfølging rundt eleven. Disse møtene ser jeg som svært nyttige, der man tydelig får innsikt rundt eleven på flere områder i skolen. På bakgrunn av vårt gode forhold til læreren er det mye positivitet rundt møtet, som er med på å påvirke for barnets holdning rundt skolen. På foreldremøter blir vi oppfordret til å engasjere seg i barnets skolegang. Der vi skal være brysomme og vise interesse for barnet, og om man har dårlige erfaringer rundt skole skal ikke det være med på å påvirke holdningene til eleven”*.

I paragraf 20-3 – *Foreldre samarbeid i grunnskolen* omtales det at skolen har ansvar for å etablere og gjennomføre samarbeid med foreldre. Dette skal skje jevnlig gjennom skoleåret,

der foreldremøter og utviklingssamtaler skal gjennomføres opptil flere ganger i løpet av et skoleår. Ved disse møtene skal eleven komme i fokus, som skal bidra til faglig og sosial utvikling (Opplæringslova, 2010). Vi kan tydelig se at både utviklingssamtalene og foreldremøtene blir påpekt som svært viktig for informantene, der man kan utvikle og tilrettelegge for gode samarbeid. Under foreldremøter blir det tydeliggjort viktigheten rundt foreldrenes engasjement, forventninger og retningslinjer rundt samarbeid. Dette blir på mange måter videreutviklet på utviklingssamtalene, der den enkelte eleven kommer i et sterkere fokus og foreldrene har mulighet til å møte læreren hvor det kan tas opp hendelser som er relevant for begge parter. Her kommer *formålet med foreldresamarbeid* § 20-1 mer til syne der blant annet eleven skal være i fokus, der disse møtene skal bidra til faglig og sosial utvikling hos eleven (Opplæringslova, 2010).

4.2 Hva kan kjennetegne et godt skole-hjem samarbeid?

Det er viktig å ta utgangspunkt i at det sjelden brukes entydige innholdsmessige kriterier for hva et kvalitativt godt samarbeid innebærer. Det vurderes heller på de hva subjektive oppfatningen er, og er ikke basert på en forståelse på hva som kjennetegner et godt samarbeid, og hva som er nødvendig på å etablere et slikt samarbeid (Nordahl, 2007). Derfor er det igjen viktig å påpeke at dette gjelder et begrenset antall aktørers meninger rundt hva de mener kan kjennetegne et godt skole-hjem samarbeid, der jeg ser sammenhenger med disse funnene opp mot det som står i teorien.

Hva mener du kjennetegner et velfungerende samarbeid og hvilke faktorer anser du som viktige ved samarbeid med hjemmet?

L1: “ At foreldrene og eleven er interessert i å jobbe med skole og være på skolen. Også er det viktig at man har noen felles kjøreregler på hva skole er og skal være for eleven. Det er viktig med god dialog med foreldrene på hva som skjer på skolen, og hvordan eleven har det både faglig og sosialt, dette vil gjøre skolehverdagen for eleven bedre ”.

L2: “Jevnlig kontakt mellom skole og hjem. Her er en aktiv dialog viktig, både for skolen og hjemmet. Det er lurt at hjemmet får innsikt i skolehverdagen til eleven, men det også viktig at skolen har innsikt i hvordan eleven har det på hjemmebane. Dette kan lette arbeidet med å tilrettelegge og forstå ulik atferd i skolesammenheng. Hjemmet bør være klare over at læreren bryr seg om eleven som person og vil ha innsikt og mulighet til å forstå hverdagen ”.

F1: “Gjensidighet, tillit og åpenhet. At man kan komme med synspunkter og spørsmål og få en god dialog. At det er rom får å ta opp viktige ting, der man har mulighet til medvirkning.

Vi synes også at det er viktig at det skapes helhet mellom hjem og skole, der det er toveis innsikt fra begge parter''.

Først og fremst er det hensiktsmessig å trekke frem Urie Bronfenbrenners utviklingsøkologiske teori. Ved å ta utgangspunkt i denne modellen kan man tydelig se at et gjensidig samspill mellom skolen og hjemmet er viktig for å skape en sammenheng og helhet i elevenes liv, noe som vil være med på å danne et godt grunnlag for et godt skole-hjem samarbeid (Bronfenbrenner, 1979). Dette kan vi se kommer tydelig frem ved det L2 påpeker *''det er lurt at hjemmet får innsikt i skolehverdagen til eleven, men det også viktig at skolen har innsikt i hvordan eleven har det på hjemmebane.''* Dette kan kobles videre opp mot svarene til den foresatte der det påpekes at gjensidighet, åpenhet og tillit er viktig, noe som er med på å skape helhet mellom hjem og skole, der det er toveis innsikt fra begge parter. Videre kan dette knyttes opp mot en aktiv dialog, der det skapes felles kjøreregler og felles mål om samarbeidet. Der hjem og skole er gjensidig avhengig av hverandre og har en felles oppgave med utgangspunkt i barnas læring og utvikling (Nordahl, 2007). Alt dette kan vi se kommer tydelig til syne hos alle de tre informantene, der de formidler viktigheten rundt det å ha gjensidige forpliktelser rundt samarbeidet og som er med på å fremme barn og unges læring og utvikling.

Selv om det utvikles et gjensidig samarbeid, der utveksling av informasjon både fra skolen til hjemmet og fra foreldre til skolen foregår på en god måte, kan vi ut ifra Nordahl (2007, s.29) se at samarbeidet foregår på det laveste nivået innenfor skole-hjem samarbeidet. Innenfor dette nivået blir kontakten mer basert på orienteringer fra hver enkelt part angående saker som er basert på skolen, både fra skolen og hjemmets sin side der det ikke er noen spesiell innvirkning fra noen av partene. Jeg synes selv at det er viktig å påpeke at selv om dette er det laveste nivået i samarbeid, er dette kontakt som flere av foreldre mener er nok. Det er likevel viktig å ta utgangspunkt i det L1 påpeker *''det er stor forskjell når det kommer til behovet for kontakt fra hjemmet sin side. Men det viktigste er at foreldrene skal vite at de har muligheten til kontakt og at det alltid er et tilbud om kontakt ved behov''*. Selv om foreldrene ønsker mye kontakt eller mindre kontakt er det viktig å bevisstgjøre og legge til rette for at både skolen og foresatte skal ha medvirkning og medbestemmelse i det som tas opp. Her skal begge parter ha påvirkning på beslutninger som blir tatt, der felles avgjørelser blir gjort i fellesskap og med konsekvenser som innvolverer begge parter. Dette kan vi se L2 utdyper *''det er viktig å ha en dialog med hjemmet, og ikke at det er bare jeg som informerer. Viktig at de føler de får sagt sitt og at vi som skole tar deres situasjon på alvor''*. Dette handler mye om noen av

elementene som Desforges og Abouchaar (2003) rundt god praksis som fremme foreldresamarbeid, der man som lærer fanger opp og verdsetter foreldrenes bidrag i elevenes læringsprosess, og gir foreldrene en stemme som blir hørt innenfor samarbeidet. Likevel må man ta høyde for maktforholdet i samarbeidet, der medvirkningen fører til en positiv beslutning og ikke mer utfordringer, noe som jeg vil komme tilbake til i teksten.

4.3 Hvilke utfordringer kan oppstå i et skole-hjem samarbeid?

Noen ganger kan samarbeidsforholdet mellom hjem og skole bli utfordret. Tidligere i teksten ble det nevnt at samarbeidet mellom foreldre og skole fungerer dårligst for de elevene som av ulike årsaker strever med å tilpasse seg skolens krav og utfordringer. Ofte kan dette skyldes atferdsvansker eller faglige vansker, eller faktorer som er knyttet til familien (Drugli & Nordahl, 2016). Spørsmålene som ble stilt hadde sterkt tilknytning til noen av utfordringene, spesielt de som er knyttet opp mot foreldrene og lærerne der barnet får en påvirkning av dette.

4.3.1 Foreldrenes holdninger til skolen

Ser du noen forskjeller på elevenes holdninger til skolen når det gjelder gode og mindre gode samarbeid med hjemmet?

L1: *''Jevnt over ser man selvfølgelig det. Er det vanskelig å samarbeide med hjemmet, så er det ofte utfordringer med eleven også. Men det trenger ikke å være det, men ofte er det sånn. Klassiske eksempel er foreldre som har hatt foreldre som har hatt uheldige opplevelser med skolen selv, og som forplanter seg videre''.*

L2: *''Det er mye lettere når hjem er enige med skolen, og at samarbeidet rundt elevene har et felles mål. Dette er spesielt viktig for utfordrende elever. Viss hjemmet blir imot skolen er det trolig at også eleven blir mer negativt innstilt til det som foregår på skolen''.*

Den foresatte fikk flere spørsmål om blant annet om deres bevissthet rundt holdninger til skolen, og hva de ser på som de største utfordringene for å få til et godt samarbeid med skolen?

F1: *''Dårlige holdninger, og dårlig kjemi og samarbeid er et dårlig utgangspunkt. Manglende engasjement fra begge parter er også med på å skape flere utfordringer. Barnet forstår om samarbeidet ikke er godt. For da ville ikke skolen blitt et positivt tema i hjemmet.. Man må være forsiktig med å snakke ned skolen og læreren, som skaper holdninger for eleven''.*

Når det oppstår ubalanse i samspillet mellom komponenter i en eller flere økologiske delsystemer i Bronfenbrenners utviklingsøkologiske teori, vil det også by på utfordringer for

skole-hjem samarbeid. Foreldrenes holdninger til skolen er et område som er svært sentralt og som i stor grad er med på å påvirke samarbeidet, noe som nevnt tidligere er påvist gjennom forskning (Det kongelige kunnskapsdepartementet, 2008). Ubalanse skapes gjennom at barnet blir påvirket av dårlige holdninger innenfor mikrosystemet, og gjennom familien. Dermed kan det skapes en negativ utfordring innenfor mesosystemet, der relasjonene mellom skole og hjemme skaper ubalanse som får påvirkning for eleven (Bronfenbrenner, 1979). Siden dette går på det kontaktløse samarbeidet er det som lærer spesielt vanskelig å styre hvordan engasjementet og holdningene til skolen blir håndtert på barnets hjemmebane (Nordahl, 2007). Det er likevel viktig å tydeliggjøre i møte med foreldre at selv om de har dårlige erfaringer eller opplevelser med skolen, skal ikke dette gå utover deres eget barn. Som vi kan se oppfatter informantene det samme, der det vises til at negative holdninger i familien påvirker eleven i negativ retning innenfor holdninger på skolen.

4.3.2 Foreldrenes ulike forutsetninger og behov ved skolen

Hvilke erfaringer har du med at foreldrene er forskjellige og har ulike forutsetninger og behov i møte med skolen?

L1: *“Foreldre er voksne mennesker uansett hvilke forutsetninger eller bakgrunn de har. Og man behandler alle likt, der det handler om å spille på lag og prøve å finne beste løsningen for deres barn”*.

Ser du noen forskjeller mellom ressurssterke og ressursvake foreldre i forhold til hvordan eleven er og presterer i skolen?

L1: *“Ja, veldig tydelig. Ressurssterke er ofte mere på i måten de interesserer seg i forhold til hva som foregår på skolen og interesserer seg i forhold til hva som foregår på skolen og interessert i å ha et tett samarbeid. Mens ressursvake foreldre i større grad er sånn at skolen tar seg av det her, og ordner opp det her”*.

L2: *“Både ja og nei. Enkelte elever har ressurssterke foreldre, men kan være i opprør og lite motiverte for å prestere. Mens elever som ikke har like ressurssterke foreldre kan ha et ønske om å gjøre det bra og har gode holdninger til skolen. På et generelt grunnlag er det likevel trolig at det er en sammenheng, og at dette går mye på oppfølging fra hjemmet, og at de bryr seg om hvordan barna har det i livet og på skolen”*.

Som nevnt i teoridelen påpeker Nordahl (2007, s. 39) at alle foreldre har gode forutsetninger for å kunne medvirke i skolen, uansett bakgrunn. Vi kan se dette kommer til syne i L1 sitt svar, der det sies *“foreldre er voksne mennesker uansett hvilke forutsetninger eller bakgrunn*

de har''. Dette er også et av fire elementer som Desforges og Abouchaar (2003) mener fremmer foreldresamarbeid, der man som lærer tar utgangspunkt i at alle foreldre er ulike og har forskjellige behov. Det er nettopp på bakgrunn av dette at det er vanskelig å etablere gode velfungerende samarbeid med hvert enkelt hjem. Dette er med på å bevisstgjøre at kjennetegn på skole-hjem samarbeid er mye basert på den subjektive oppfatningen for hver enkelt part. Man kan likevel se at forskning viser til at foreldrenes utdanningsnivå og barnas skolefaglige prestasjoner henger sammen (Kunnskapsdepartementet, 2011). Selv mener jeg at et av områdene som kan være med på å minimere dette er samarbeidet skole-hjem, der det ved god tilrettelegging og kommunikasjon med foreldre kan være med på å løfte hver enkelt elev. Her handler det om lærerens kompetanse til å danne gode samarbeid med foreldre, uansett hvilke forutsetninger hver enkelt har. Likevel kan det være svært utfordrende å danne gode og velfungerende samarbeid, på bakgrunn av at foreldre vil det beste for sine barn og at foreldrene er forskjellige. Derfor kreves det ulike strategier for å etablere gode samarbeid med alle i et foreldremangfold, der skolen og lærerne med sin kompetanse må ta ansvar for sin fleksibilitet og tilpasning. Et godt utgangspunkt er å ta hensyn til de ulike kriteriene for samarbeid som jeg vil presentere senere i teksten.

På en annen side kan det være interessant å se på lærerens holdninger i forskjeller mellom ressursvake og ressurssterke elever. For som beskrevet tidligere i teksten har lærere ofte en tendens til å vurdere den sosiale kompetansen til barn av foreldre med høyt utdanningsnivå som mer positiv enn barn med foreldre med et lavt utdanningsnivå (Kunnskapsdepartementet, 2011). Dette er med på at barna av denne foreldregruppen muligens vil ha større fordeler tilknyttet atferd og sosial læring i skolen, der denne ubalansen forsterkes (Nordahl, 2007, s. 45). Her foreligger problemet hos læreren, der det dannes ulike holdninger til eleven med utgangspunkt i foreldrene. Vi kan også se at L1 og L2 har ulike oppfatninger i hvordan dette kommer frem i skolen. L1 sier at det er en klar sammenheng mellom elever med ressursvake og ressurssterke foreldre, mens L2 sier at man ser forskjeller på det, men at det på et generelt grunnlag er det en sammenheng. Selv om det kan oppstå sammenheng mellom dette, er det viktig som lærer å ikke la denne utfordringen forsterkes. Derfor er det spesielt viktig å etablere gode samarbeid med foreldre som av enkelte årsaker har elever med sosiale eller faglige vansker på skolen. Her må læreren være forberedt på sine holdninger, der man tar utgangspunkt i at alle foreldre har forutsetning for å hjelpe eleven. Ved hensyn til dette må man i et felleskap fokusere på hva eleven trenger av hjelp og støtte både på skolen og hjemme.

4.3.3 Maktforholdet i samarbeid

Dette kommer tydelig frem i et av mine spørsmål til den læreren med mest erfaring i yrket.

L1: *“I starten husker jeg at jeg tenkte at jeg ikke ble satt pris på, profesjonen min ble sett ned på pga. av min unge alder. De voksne kom inn og nesten så de bestemte at de skulle bestemme hvordan jeg skulle gjøre jobben min på min måte. Men jeg var fast bestemt på at det er jeg som er den profesjonelle i en skolesammenheng, og at jeg må stå på mitt og stå for det jeg mener. Og ta den kampen med foreldrene, for det var ganske mange av de faktisk. Men etter hvert ble jeg mer og mer trygg på meg selv, og mye av det jeg gjør er riktig og en del er også feil. Men du bygger deg en slags pondus, og da vil jeg påstå at jeg opplevd å få mer respekt tilbake etter hvert også”*.

Den foresatte fikk også spørsmål rundt et tema som omhandler maktforholdet og medvirkning: Om du har hatt meninger rundt noe, følte du at din mening var verdsatt av skolen?

F1: *“Absolutt, der skolen tok tak i det vi mente. Dette omhandler et ønske om møte med kontaktlærer, der vi var uenig om barnets sitteplass i klasserommet og bakgrunnen for dette. Han hadde blitt plassert bakerst i klasserommet og ved siden av to elever som ofte skapte uro i klassen. Grunnen til at vi som foresatte var uenige i denne avgjørelsen var på bakgrunn av at dette kunne få konsekvenser for vår elev faglige utvikling, der han hadde blitt plassert der på grunn av at de trodde vårt barn kunne få bedring av denne uroen, noe som ikke skjedde”*.

Vi kan tydelig se at L1 hadde som nyutdannet, problemer med maktforholdet i samarbeidet med hjemmet. Som L1 beskriver selv fikk han en følelse av at flere foreldre kom inn og skulle være med på å styre mye av hans gjøremål på skolen. Dette er interessant å høre med tanke på at det ofte er foreldrene som har en følelse at skolen og lærerne har stor makt, og de bruker makten på å bestemme på en rekke områder (Drugli & Nordahl, 2016). Som nevnt tidligere er medvirkning og medbestemmelse viktig for å etablere et godt skole-hjem samarbeid, likevel kan for stor medvirkning føre til utfordringer for læreren der opplevelsen av profesjonen blir sett ned på eller at foreldre tar for stor styring i lærerens arbeidshverdag. Derfor mener jeg selv at det er viktig å være tydelig på hvilke områder foreldrene skal være med på å medvirke, der skolen og lærerne bruker den institusjonelle makten på en respektabel og hensiktsmessig måte. Derfor må man som lærer og skole være bevisst på i hvilken grad av autonomi og på hvilke områder i skolen foreldre skal få en reel medvirkning, der medvirkning fører til enighet og ikke utfordringer omkring samarbeidet.

Om vi ser på den foresattes svar angående meninger og verdsettelse rundt områder på skolen omhandler dette medvirkning som man kan koble opp mot maktforholdet. Her kan vi tydelig se at den foresatte blir hørt, og læreren tydelig tar tak i foreldrenes meninger rundt sitteplass i klasserommet. Siden dette er en foresatt som har gode holdninger til skolen og har et svært godt samarbeid med læreren der eleven presterer godt på skolen, kan vi se at medvirkningsprosessen og maktforholdet mellom hjem og skole er svært bra. På en annen side kunne det vært interessant å sett hvordan samme situasjon hadde blitt håndtert av en lærer, der en foresatt med dårligere relasjon eller av andre negative årsaker hadde kommet med et sånt innspill. Om dette hadde vært tilfelle tror jeg det som oftest kan by på større uenighet rundt felles beslutninger, noe som mye er på bakgrunn av det Nordahl (2007, s. 39) påpeker at flere lærere har en dårligere relasjon til disse foreldrene og mener at de ikke har god nok forutsetning til å medvirke. Dette står derfor i motsetning til at alle foreldre har forutsetning til å medvirke, der utfordringen baseres på lærerens holdninger til foreldre.

4.4 På hvilken måte kan læreren tilrettelegge for velfungerende samarbeid?

Siden det finnes flere viktige områder å tilrettelegge for et velfungerende samarbeid på vil jeg på bakgrunn av informantenes svar og teorien i oppgaven, prøve å sammenkoble de mest essensielle punktene som jeg selv mener kommer til syne for å etablere gode samarbeid med hjemmet på.

For det første vil jeg trekke frem *tillit* som en avgjørende faktor for å etablere samarbeid med hjemmet. Her er det viktig som lærer å bruke de egenskapene og kunnskapene man som den profesjonelle aktøren har i møtet med foreldre, der det tilrettelegges for et gjensidig samspill (Drugli & Lichtwarck, 1998). L1 påpeker viktigheten av tillit med foreldre spesielt i situasjoner der samarbeidet har “*låst seg*”, og det er store utfordringer rundt samarbeidet. Da er det nødvendig å bygge opp tilliten fra bunnen av, der man som lærer viser til interesse og anerkjenner det foreldrene formidler om problemet eller utfordringene omkring samarbeidet.

Når det skapes et gjensidig samspill som er preget av tillit mellom skolen og hjemmet, er det viktig å danne formelle regler for samarbeidet. Dette gjelder i hovedsak om hvilke regler der skal være for kontakt, på hvilken måte og hva kontakten i hovedsak skal omhandle. Den digitale læringsplattformen har utviklet seg de seneste årene, noe som har gjort at kommunikasjonen har blitt forenklet, der hjemmet i større grad kan få mer innsikt i skolehverdagen til eleven (Nordahl, 2007). På skolen til L2 blir det blant annet sendt fredagsmail, der foreldre får innsikt i hva som har skjedd og hva som skal skje på skolen. På en annen side kan det oppstå flere utfordringer rundt samarbeidet via en mer teknologisk

utvikling. Det at kommunikasjon blir gjort som følge av mail og internett, kan føre til blant annet flere henvendelser for læreren noe som går utover tilgjengeligheten man har. I teoridelen ble det også nevnt forskjellene mellom de digitale ferdighetene til foreldrene, noe som vil forsterke kommunikasjonen med noen, mens andre får ikke like stort innblikk på grunn av disse ferdighetene. Det å ha en mer digital kommunikasjon kan også by på større vanskeligheter ved å etablere relasjoner med foreldre, siden dette blir en annen måte å kommunisere med foreldrene på. Det er derfor viktig å bruke de møtearenaene man har med foreldre der sånne enkle retningslinjer blir tatt opp, og bevisstgjøre for foreldre hvilken kommunikasjon som skal foregå.

Det er viktig å ta utgangspunkt i det Desforges og Abouchaar (2003) påpeker rundt etablering av gode foreldresamarbeid. Det å ha strategier rundt å engasjere foreldrene er noe som tydelig informantene påpeker som en sentral del, der de tydeliggjør viktigheten rundt foreldremøter og utviklingssamtaler. Det at alle foreldre har ulike forutsetninger og behov i skolen er med på å bevise hvor viktig det er at lærere har kompetanse rundt hvordan man skal håndtere det store foreldremangfoldet, der det skal etableres gode samarbeid uansett hvilken bakgrunn eller forutsetning man som foreldre har. Gjennom dette må det etableres felles mål og forpliktelser rundt samarbeidet, der foreldrenes innspill blir hørt og man fanger opp og verdsetter foreldrenes bidrag i elevenes læringsprosess.

5.0 Konklusjon og avsluttende refleksjon

For å skape en helhet i oppgaven ønsker jeg å sammenkoble mine funn og drøftinger, der jeg ved å ta utgangspunkt i dette svarer på min problemstilling; *Hva kan kjennetegne et godt skole-hjem samarbeid, og på hvilken måte kan lærere legge til rette for et velfungerende samarbeid?*

Først og fremst er det svært viktig for elevene at skolen legger til rette for samarbeid med alle foreldre, der et positivt skole-hjem samarbeid har stor betydning for barn og unges læring og utvikling. Dette samarbeidet er et vidt begrep, som har flere ulike sider man må ta hensyn til. Derfor er det svært vanskelig og eksakt svare på hva som kjennetegner et godt samarbeid mellom skolen og hjemmet, siden det som nevnt tidligere i teksten ofte er basert på de subjektive oppfatningene hos hver enkelt foresatt og lærer. Likevel kan man se sammenheng mellom det som kan kjennetegne gode samarbeid, noe som jeg tydelig har fått svar på hos informantene. For det første er det viktig å skape et gjensidig samspill mellom skolen og hjemmet, der det etableres samarbeid som er med på å skape en sammenheng og helhet i elevenes liv. Gjennom et gjensidig samspill er det viktig å skape felles kjøreregler og felles mål som det jobbes mot i et fellesskap mellom skolen og hjemmet. Det at foreldrene får en medvirkning og medbestemmelse i det som foregår på skolen rundt deres eget barn er helt klart en sentral del i å danne gode samarbeid med hjemmet. Likevel må man som lærer være tydelig på hvilken grad av autonomi og på hvilke områder i skolen foreldre skal få en reel medvirkning, siden dette ofte fører til utfordringer ved maktforholdet i samarbeidet.

For å etablere gode og velfungerende samarbeid med hjemmet må lærere og skolen bevisstgjøre viktigheten av foreldrenes holdning, støtte og engasjement til skolen. Dette må skje både gjennom foreldremøter, utviklingssamtaler og andre arenaer der det påpekes rundt foreldrenes påvirkningskraft for eleven. Det at foreldremangfoldet er såpass stort gjør det også utfordrende for lærerne å etablere gode og velfungerende samarbeid med hver enkelt foresatt, der hver enkelt foresatt har ulike forventninger til samarbeidet. Likevel mener jeg at man alltid må ta utgangspunkt i at det skapes tillit i samarbeidet, der læreren med sin kompetanse eger å etablere gjensidige samspill med hjemmet. For å forsterke tilliten mellom partene er det viktig å bevisstgjøre de formelle reglene rundt samarbeidet. Her er det viktig å skape en enighet i de felles målene og forpliktelsene rundt samarbeid, der det i et fellesskap skapes enigheter som skal følges opp både på skolen og på hjemmebane omkring barnet.

Avslutningsvis vil jeg bevisstgjøre om at det finnes utallige måter å etablere gode og velfungerende samarbeid på. Mye av grunnen til dette er at foreldremangfoldet er så stort, og hvert hjem trenger ulike behov i møte med skolen. Selv om det kan oppstå utfordringer rundt samarbeidet, er det viktig som lærer å tilrettelegge for et samarbeid som ikke er med på å skape negative konsekvenser for eleven.. Det å bruke kollegaer og ledelsen på skolen vil også være til stor nytte, spesielt tidlig i yrket. Tilslutt vil jeg avslutte med et råd som en av informantene mine kom med, og som det er viktig å ha i bakhodet når man selv er lærer og skal etablere gode samarbeid med hjemmet:

‘Det er viktig å ta vare på alle parter i samarbeidet, deg selv inkludert’.

Litteraturliste:

Bronfenbrenner, U. (1979). *The Ecology of Human Development experiments by Nature and Design*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.

Carlisle, E., Stanley, L. & Kemple, K.M. (2007). Opening doors: Understanding school and family influences on family involvement. *Early Childhood Education Journal*,

Christoffersen, L., & Johannessen, A. (2012). *Forskningsmetode for lærerutdanningene*. Oslo: Abstrakt forlag

Christoffersen, L., Tufte, P, A. & Johannessen, A. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelige metode*. Oslo: Abstrakt forlag

Desforges, C. & Abouchaar, A. (2003). *The development of parental involvement, parental support and family education on pupil achievements and adjustment: A Literature Review*. Nottingham: DFES Publications, RR433.

Drugli, M, B. & Lichtwarck, W. (1998). *Foreldrearbeid, med barnet i fokus?* Oslo: Unvisitetsforlaget.

Drugli, M, B. & Nordahl, T. (2016). *Forskningsartikkel: Samarbeidet mellom hjem og skole*. Hentet 05.04.2019 fra <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/samarbeid/hjem-skole-samarbeid/samarbeidet-mellom-hjem-og-skole/makt-i-samarbeidet/>

Kvale, S & Brinkmann. (2005) *Det kvalitative forskningsintervjuet*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS

Lassen, L, M. & Breilid, N. (2012). *Foreldresamarbeid i praksis*. Oslo: Fagbokforlaget

Lovdata. (2010). *Forskrift til opplæringsloven. Kapittel 20. Foreldresamarbeid i grunnskolen og i videregående opplæring*. Hentet 20.03.2019 fra: https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-23-724/KAPITTEL_23#KAPITTEL_23

Nordahl, Thomas (2007). *Hjem og skole – Hvordan skape et bedre samarbeid*. Oslo: Universitetsforlaget.

Opplæringslova. (1998/2017). *Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa av 17.juli 1998*. Hentet 27.04.2019, fra opplæringslova, (kunnskapsdepartementet): https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61#KAPITTEL_1

Postholm, M. B., & Jacobsen, D. I. (2011). *Læreren med forskerblick – Innføring i vitenskapelig metode for lærerstudenter*. Oslo: Høyskoleforlaget

Regjeringen. (2018, 19. oktober). *Kunnskapsløftet*. Hentet 29.03.2019, <https://www.regjeringen.no/no/tema/utdanning/grunnopplaring/kunnskapsloftet/id534689/>

Regjeringen. Meld. St. 22. (2010-2011). (2011). *Motivasjon – mestring – Muligheter – Ungdomstrinnet*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. Hentet 09.04.2019: <https://www.regjeringen.no/contentassets/0b74cdf7fb4243a39e249bce0742cb95/no/pdfs/stm201020110022000dddpdfs.pdf>

Regjeringen. Meld. St.30. (2003-2004). (2004). *Kultur for læring*. Oslo: Det kongelige utdannings og Det forskningsdepartementet. Hentet 08.04.2019: <https://www.regjeringen.no/contentassets/988cdb018ac24eb0a0cf95943e6cdb61/no/pdfs/stm200320040030000dddpdfs.pdf>

Regjeringen. Meld. St. 31. (2007-2008). (2008). *Kvalitet i skolen*. Oslo: Det kongelige utdannings og forskningsdepartementet. Hentet 08.04.2019: <https://www.regjeringen.no/contentassets/806ed8f81bef4e03bccd67d16af76979/no/pdfs/stm200720080031000dddpdfs.pdf>

Tjora, A. (2017). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Intervjuguide: Kontaktlærer

1. Hva mener du kjennetegner et velfungerende samarbeid og hvilke faktorer anser du som viktige ved samarbeid med hjemmet?
2. Hvordan kan du som lærer tilrettelegge for et godt samarbeid med hjemmet?
3. Hvordan ble du møtt som nyutdannet lærer i forhold til å få veiledning innenfor skole-hjem samarbeid?
4. Ca. hvor mange timer i uken bruker du på kommunikasjon med hjemmet? Hva handler hovedsakelig denne kommunikasjonen om?
5. Hvordan mener du at et godt samarbeid med hjemmet kan påvirke elevenes holdninger til skolen?
6. Hvordan oppfordrer du/dere foreldre til å engasjere seg på skolen?
7. Ser du noen forskjeller på elevenes holdninger til skolen når det gjelder gode og mindre gode samarbeid med hjemmet? (Om du har noen erfaringer med dette)
8. Hvilke erfaringer har du med at foreldrene er forskjellige og har ulike forutsetninger og behov i møte med skolen?
9. Er det enkelte foreldre du har mer kontakt med, og hvorfor?
10. Lærer 1: Har måten å forholde seg til foreldre endret seg over tid i din periode som lærer? Er det noe mer eller mindre krevende i dag enn før?
Lærer 2: Har du som nyutdannet lærer kommet i situasjoner der samarbeidet med hjemmet har vært ekstra utfordrende? Hva gjorde det eventuelt utfordrende og hvordan løste du dette?
11. I hvilke situasjoner/tilfeller mener du det er ekstra viktig med et godt samarbeid med hjemmet?
12. Ser du forskjeller mellom ressurssterke og ressursvake foreldre i forhold til hvordan eleven er og presterer på skolen?
13. Lærer 1: Hvilke råd ville du gi meg som nyutdannet lærer i samarbeide med foreldre?
Lærer 2: Hvilke råd ville du gitt meg som nyutdannet lærer når det gjelder hvordan man skal håndtere skole-hjem samarbeid på en best mulig måte?

Intervjuguide: Foreldre

1. Hvilke forventninger har du til skole-hjem samarbeidet?
2. Hva mener du kjennetegner et godt samarbeid med skolen? Hvilke faktorer anser du/dere som viktige?
3. Hvordan mener du at lærere kan tilrettelegge for et godt samarbeid?
4. Har dere opplevd forskjeller på ulike læreres håndtering av samarbeid? Hvilken tillit skapte dette hos dere
5. Hvilken oppfølging og tilbakemelding får du/dere på skolehverdagen?
6. Hvordan opplever du kontaktmøter?
7. Om du har hatt meninger rundt noe, følte du at din mening var verdsatt av skolen?
8. Er du bevisst på hvilken holdning til skolen du viser til ditt barn?
9. Er skole viktig for deg? Hvorfor?
10. Hvordan tror du at du som foreldre kan påvirke ditt barns læringsmiljø? (både sosialt og faglig)
11. Hva tenker du om at et godt samarbeid med skolen kan ha sammenheng med ditt barns
12. Hva ser du på som de største utfordringene for å få til et godt samarbeid med skolen?
13. I løpet av dine barns skolegang, har du noen gang blitt oppfordret til å engasjere dere i skolegangen?

Samtykkeskjema:

Formål med oppgaven:

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å forske og finne ut mer om hva som kjennetegner et godt skole-hjem samarbeid, og hvilken betydning dette har for både foreldrene, elevene og lærere. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg. Min foreløpige problemstilling er; *Hva kan kjennetegne et godt skole-hjem samarbeid, og på hvilken måte kan en lærer legge til rette for et velfungerende samarbeid?*

Jeg skal gjennomføre en kvalitativ studie, der jeg ønsker å få frem lærerens og foreldrenes perspektiv angående temaet skole – hjem samarbeid. Derfor trenger jeg intervjudeltakere som har bred erfaring ved dette temaet, og derfor ønsker jeg å ha med deg i min studie. Det individuelle intervjuet vil ta ca. 30 – 45 minutter. På bakgrunn av nye regler hos NSD (Norsk Senter for forskningsdata) vil ikke intervjuet bli tatt opp, men jeg vil notere underveis. Materialet vil i midlertidig bli brukt og analyseres, der enkelte sitater kan bli fremhevet. Selve intervjuet omhandler planlagte spørsmål angående samarbeid om skolen og hjemmet, der formålet er å få mer informasjon om hvilke erfaringer du har rundt dette temaet.

Det er frivillig å delta, og man kan trekke seg så lenge studien pågår, uten at å oppgi grunn. All informasjon vil bli anonymisert, og ikke kunne spores tilbake til enkeltpersoner. Alle opplysninger behandles konfidensielt. Informasjon vil bli holdt til sensuren på oppgaven faller, 21. mai.

Med vennlig hilsen

Erlend Flaten, NTNU – institutt for lærerutdanning.

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og lest skriftlig informasjon og er villig til å delta i studiet

Signatur Telefonnummer

